

Nemzetpolitikai összefoglaló

2013. 36. hét

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG

NPKI | NEMZETPOLITIKAI
KUTATÓINTÉZET

Könnyebb kapcsolat a szórványmagyarsággal

A kormány célja az, hogy a szórványban élő magyar közösségek megőrizzék identitásukat, a magyar nyelvet és a magyar kultúrát, valamint kötődésüket Magyarországhoz - mondta Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes hétfőn Balatonalmádiban, a nyugati szórványban magyar nyelvet tanító pedagógusok módszertani továbbképzésén. A miniszterelnök-helyettes kiemelte: a kormány számos intézkedést hozott annak érdekében, hogy a szórványban élők megőrizhessék magyarságukat, így például meghirdették a külhoni óvodák, majd a külhoni iskolák évét, és programot hoztak létre azoknak a fiataloknak, akik már nem beszélnek magyarul, de szeretnének megismerkedni magyar gyökereikkel. A nyugati szórványban magyar nyelvet tanítók továbbképzését 13. alkalommal rendezték meg, az idén 9 országból - Kanada, Svájc, Finnország, Németország, Spanyolország, Ausztria, Lengyelország, Románia, Svédország - 28-an vettek részt az egyhetes programban.

Székelyföld Brassó megyével együtt alkotna fejlesztési régiót Pontáék javaslata szerint

Maros, Hargita és Kovászna megye Brassó megyével alkotna közös fejlesztési régiót a PSD legújabb elképzelései szerint - derült ki pénteken a pártvezetés Konstancán zajló tanácskozásáról közölt beszámolókból. Sajtóinformációk szerint a PSD vezetői támogatnák, hogy a jelenleg hat megyét magába foglaló központi fejlesztési régió két legnagyobb városát, Brassót és Nagyszebent különválasszák, s két kisebb fejlesztési régióba sorolják. A Digi 24 hírtelevízió egy térképen is szemléltette a szociáldemokraták elképzelését, amelyen a székelyföldi megyéket Brassóval közös régióban ábrázolták, továbbá a Dobruzsza is különálló régiót alkotott. A tanácskozáson részt vevő Victor Ponta úgy nyilatkozott, nem kell megvárni, amíg a jövőre esedékes alkotmánymódosítás lehetővé teszi, hogy közigazgatási régiók alakuljanak: a kormánytöbbség már idén ősszel növelheti a létező fejlesztési régiók számát.

Kelemen Hunor, az RMDSZ szövetségi elnöke a Victor Ponta miniszterelnök által a hétfőn bejelentett közigazgatási átszervezés kapcsán leszögezte: az RMDSZ továbbra is ragaszkodik a 16 régiós átszervezési tervéhez. „A törvénytervezetünket már benyújtottuk, és az új parlamenti idényben meg kell győznünk a román tárgyalófeleket, hogy a kisebb, hatékonyabb működésű régió nem csak a magyar emberek érdeke, hanem a románoké is” – nyilatkozta Kelemen Hunor. Úgy véli, biztosnak tűnik, hogy az idén már nem kerül sor a régióátszervezésre. Csutak István, az RMDSZ régiópolitikai szakértője szerint a kormány nincs szakmailag felkészülve az átszervezésre: „Úgy gondolom, ez a változat sem segíti a székely megyéket. A szászok által épített Brassó és Szeben megyékben nincs semmi közös a székely megyékkel, viszont Fehér megyének a jelenlegi központi fejlesztési régiót alkotó megyék egyikéhez sincs köze”. Hasonlóképpen vélekedik Tamás Sándor, a Kovászna

megyei közgyűlés elnöke, aki a Krónikának elmondta, a központi régióban gazdasági szempontból Maros, Kovászna és Hargita megyék működnek egyformán, Brassó és Szeben egy szinten áll, viszont Fehér és a székely megyék között nincs egyetlen közös pont sem. Tamás Sándor hangsúlyozta, az RMDSZ ragaszkodik a Hargita, Kovászna és Maros megyéből álló régióhoz, amelynek Marosvásárhely kell legyen a központja. Hasonlóképpen kitarának a Bihar, Szilágy és Szatmár régió mellett is, ott azonban annyival könnyebb, mivel az ott élő románok is ezt a változatot támogatják. „Remélem Victor Ponta belátja az érveink jogosságát és elfogadja az RMDSZ által javasolt átszervezési formát” – mondta Tamás.

Nyelvtudás-függő honosítás

Elenyésző arányban igényelnek magyar állampolgárságot román anyanyelvű személyek a könnyített honosítási eljárás keretében, pontos kimutatást ugyanakkor nem vezetnek a kérvényezők nemzetiségéről – nyilatkozták a Krónikának a demokrácia-központok illetékesei annak nyomán, hogy az elmúlt időszakban több román sajtótermék is arról számolt be, hogy több ezer román anyanyelvű személy igényelt már magyar állampolgárságot. A központok ugyan nem utasíthatják el az állampolgársági igénylést, hanem azt megjegyzéssel ellátva továbbítaniuk kell a honosítás elbírálására jogosult szervezeteknek, a magyarul nem tudó személyeknek azonban javasolhatják nyelvtanfolyam elvégzését, így az igénylő később újra próbálkozhat. Magdó János kolozsvári főkonzul szerint a nemleges válasz döntő szempont, ezért a magyarul nem tudót mindig megpróbálják meggyőzni arról, hogy nyelvtanfolyam elvégzése után igényelje a magyar állampolgárságot. „A kérvényt azonban iktatnunk kell, ha az illető ragaszkodik hozzá. A minimális ismeret sem elég egyébként, bizonyos társalgási szintet elvárunk. Ennek nyilván van egy szubjektív megítélése, de a tapasztalatok alapján már körvonalazódott a kritérium. A nyelvtudás hiányát a vegyes házasságban élők és a határmenti falvakba kitelepültek esetén sem nézzük el” – magyarázta. A demokrácia-központok működését felügyelő Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) egyébként közleményben cáfolta, hogy az általa működtetett központokból információk kerültek volna nyilvánosságra a magyar állampolgárságért folyamodókat illetően. A sajtóban ezzel kapcsolatban megjelenteket „légből kapott információnak” nevezik. „Számítalan téves, illetve légből kapott információ került nyilvánosságra az elmúlt időszakban azzal kapcsolatban, hogy több mint tízezer román kérvényezte a magyar állampolgárságot a szatmári és máramarosi irodában” – áll a tájékoztatóban, amelyben azt is leszögezik, hogy az EMNT irodáiban nem veszik jegyzékbe a kérvényezők adatait.

Több ezren a Maros-parti forgatagban

A Vásárhelyi Forगतag szervezői szerint a hétvégén egyértelműen beigazolódott, hogy a helyi magyarságnak igénye van egy olyan rendezvényre, amelyet sajátjának érezhet, és amely által otthon érezheti magát a városban. A csütörtöktől vasárnapig tartó rendezvény

ideje alatt a forgatag minden helyszínén nagy volt az érdeklődés a programok iránt. A főszerző, Portik Vilmos elmondta, valószínűleg a Vásártér másképp nézett volna ki, ha nem a Marosszentgyörgyhöz tartozó Maros-parti szakaszon rendezik be, hanem Marosvásárhely főterén. „Az élmény ugyanaz, hiszen több mint negyven, helyi hagyományos és kézműves termelő volt jelen Maros megyéből és a környező megyékből. Arra törekedtünk, hogy a paletta minél szélesebb legyen, hogy olyan árusokat vonultassunk fel, akiknek a termékeire az erdélyi háztartásokban szükség van. Ezeket akartuk megmutatni a magyarságnak és a román nemzetiségűeknek egyaránt” – mondta a főszerző. A fesztiváligazgató Soós Zoltán kijelentette: „örülünk, hogy az égiek velünk voltak a hétvégén, és az idő is kedvezett a rendezvényeknek”. Reméljük, jövőre Marosvásárhely főterén szervezhetjük meg a rendezvényt és a vásárt. Mától már azon fogunk dolgozni, hogy jövőre még színesebb, még változatosabb legyen a kínálat” – fogalmazott a fesztiváligazgató. A rendezvény vasárnap késő este a felvidéki Ghymes fellépésével ért véget.

Nemet mondanak a ciánra

Több nagyvárosban rendeztek tüntetést vasárnap a Fehér megyei Verespatakra tervezett ciántechnológias aranybánya ellenzői, miután a héten a kormány törvénytervezetet fogadott el a beruházóval kötendő új megállapodásról. A tüntetők a törvénytervezet elutasítását követelték a parlamenttől. Kolozsvár főterén több ezer tiltakozó gyűlt össze, akik Az aranyat elviszik, a cián marad, A forradalom Verespatakon kezdődik, Mentsétek meg Verespatakot, A hazaárulást aranyban mérik feliratú táblákat emeltek a magasba. A megmozdulásokkal egy időben Tókés László európai parlamenti képviselő az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke tiltakozó nyilatkozatot tett közzé, amelyben felszólít minden jóérezsű romániai törvényhozót, mondjon nemet a ciánra, mondjon nemet az „ország kirablására”. Victor Ponta miniszterelnök egyébként pénteken az Antena 3 hírtelevízióban bejelentette: képviselőként a verespataki törvénytervezet ellen fog szavazni a parlamentben. A Szociáldemokrata Párt (PSD) elnökeként Ponta azt kérte párttársaitól, ne alakítsanak ki frakció-álláspontot: szavazzon mindenki lelkiismerete szerint. Csütörtök este a Nemzeti Liberális Párt (PNL) vezetői is azt nyilatkozták: nincs egységes álláspontjuk a törvénytervezetről. „Szeretnénk, ha parlamentben valós vita alakulna ki a jogszabályról” – jelentette ki Varujan Vosganian liberális gazdasági miniszter. Crin Antonescu, a szenátus liberális elnöke a téma kapcsán azt nyilatkozta: álláspontját csak később, a szavazást követően fogja ismertetni. A kormány törvénytervezetet fogadott el kedden a Verespatak térségében megvalósítandó arany- és ezüstérc-kitermeléssel kapcsolatos intézkedésekről. A törvénytervezet kiemelt, nemzeti fontosságú közhasznú projektnek nyilvánítja a verespataki beruházást. A kedden elfogadott törvénytervezetről és így a verespataki bányaprojekt elindításáról a parlament hivatott dönteni. Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke kizártnak tartja, hogy az RMDSZ képviselőházi és szenátusi frakciója testületileg megszavazza a verespataki bányaberuházással kapcsolatos törvényt a parlamentben. „Vagy testületileg ellene szavazunk, amit én támogatni fogok, vagy mindenki a

lelkiismerete szerint szavaz” – ismertette Kelemen Hunor, milyen alternatívák állnak az RMDSZ-frakciók előtt. A politikus szerint a kormány törvénytervezete az RMDSZ számára elfogadhatatlan. „Egy olyan törvénytervezet, ami a kisajátításokkal is foglalkozik, alkotmányellenes. Egy olyan tervezet, amely egy magán többségi tulajdonú cégnek az érdekeit szolgálja, és amellyel a parlamentre próbálja a felelősséget hárítani a kormány, számunkra elfogadhatatlan. Egy ilyen típusú beruházáshoz nincs szükség törvényre” – fogalmazott Kelemen Hunor. Mint ismeretes, az RMGC 15 éve vár hatósági engedélyre, hogy Verespatakon megnyithassa Európa legnagyobb ciántechnológiás, külszíni aranybányáját, ahol 300 tonna aranyat és 1600 tonna ezüstöt akar kitermelni. Traian Băsescu államfő hétfőn azt nyilatkozta, nem tartja kizártnak, hogy referendumot ír ki a verespataki bányaberuházás kapcsán, mert szerinte Victor Ponta miniszterelnök téved azzal, hogy a bányanyitásra vonatkozó törvénytervezetét rá akarja erőltetni a társadalomra. „Össztársadalmi tárgyalásokra van szükség” - jelentette ki az államfő az Adevarulnak.

Tüntetés az állampolgársági törvény módosításáért

Mintegy kétszáz résztvevővel zajlott Kassán a szlovák állampolgársági törvény elleni tüntetés, az Alkotmánybíróság épülete előtt, pártelnökök és szlovák politikusok is felszólaltak. A rendezvény Boldoghy Olivér és felesége, B. Kovács Ildikó moderálásában zajlott szlovák, illetve magyar nyelven vezették le az eseményt. A szlovák állampolgárságát a magyar miatt szintén elveszítő, 101 éves Tamás Ilonka is megjelent, végül az ő korára való tekintettel lemondtak a felvonulásról, és a megjelentek az Alkotmánybíróság előtt gyűltek össze, mintegy kétszáza. A végig két nyelven zajló rendezvényen a felszólalók mindannyian kifejezték azt a véleményüket, hogy Fico állampolgársági ellentörvénye rendkívül kártékony, és arra biztatták a szlovák alkotmánybírákat, hogy mielőbb hozzanak döntést az ügyben. Mint ismeretes, két éve az Alkotmánybíróságon van a több, mint 40 parlamenti képviselő által aláírt beadvány, amely a törvény felülvizsgálatát kéri. Mintegy hatszáz ember veszítette már el egyéb állampolgársága miatt a szlovákot, de köztük csak 36-an a magyar miatt. "Az alkotmánybíróság nem a szlovák polgárok érdekeit védi, és már két éve azzal vacakol, hogy megállapítsa, összhangban van-e Fico ellentörvénye az alkotmánnyal, vagy sem" - mondta el beszédében Bugár Béla, a Híd elnöke, aki azt is elmondta, már 2011-ben arra kérte az Alkotmánybíróság elnökét, hogy az érzékeny kérdésben gyorsan találjanak megoldást. "Azóta azonban semmi sem történt" - hangsúlyozta Bugár a SITA hírügynökség szerint. Boldoghy meglátása szerint Fico törvénye ellentétes az alkotmánnyal, mivel az kimondja, hogy akarata ellenére senkit sem lehet megfosztani állampolgárságától, márpedig azáltal, hogy más állampolgárság felvételével elveszítik a szlovákot, ez történik. "Ma van az Alkotmány napja, és mi azt akarjuk, hogy az Alkotmánybíróság védje meg polgárainak érdekeit" - mondta a rendezvényen Boldoghy. Lomnici Zoltán, az Emberi Méltóság Tanácsának elnöke arról

beszél, hogy az anyaország évtizedeken keresztül eltúrte, hogy a felvidéki magyarok kisebbségi és alapvető emberi jogait megsértsék, ezt szerinte "a továbbiakban nem fogadhatjuk el", ezért az általa vezetett jogvédő szervezet úgy döntött, hogy kiáll a felvidéki magyarok jogaiért. Lomnici a nemzetközi közvélemény figyelmét és fel kívánja hívni a szlovákiai jogsértésekre. Berényi József, az MKP elnöke azt mondta, hogy amióta nyilvánvalóvá vált, hogy ő is fel kívánja venni a magyar állampolgárságot, azóta a rendőrség jószerivel folyamatosan zaklatja, s ez "felháborító". Berényi azt is elmondta, hogy ezen a héten ismételtén idézést kapott a szlovák rendőrségtől, azt szeretnék kideríteni, felvette-e a magyar állampolgárságot. Az MKP elnökének kedden kell megjelenie a rendőrségen. A pártelnök még régebben nyilvánosan bejelentette, felvenni készül a magyar állampolgárságot, ám azóta nem tudni, ténylegesen megtette-e.

Ösztöndíjak, amelyek messze túlmutatnak az anyagiakon

A Magyar Nemzeti Tanács három ösztöndíjpályázatára várja az érintettek jelentkezését: a felsőoktatási és a demonstrátori ösztöndíjra, valamint a Várady kiválósági ösztöndíj-hitelre. A tudnivalókról dr. Lengyel Lászlót, az MNT Közigazgatási Hivatalának felsőoktatási kérdésekkel megbízott tanácsosát kérdezték, aki kifejtette, hogy az ösztöndíj-rendszer túlmutat az anyagiakon, hisz ez egy kapcsolati tőkerendszert jelent, kapcsolatot az első és felsőbb éves hallgatók, a hallgatók-tanárok között. „A kommunikáció jórészt egy - az MNT által külön erre a célra kifejlesztett - közösségi portálon folyik. Itt azt is látjuk, hogy kinek milyen a problémamegoldó képessége, ki szorgalmas, ki az, aki segít a másoknak. Ha jön egy vállalkozó, aki szeretne nyári gyakorlatra, volentórként vagy munkatársként felvenni valakit, tudunk neki ajánlani megfelelő személyt, mert ismerünk ilyet. A demonstrátori feladatot ellátók számára az elsőévesekkel való törődés azt is jelenti, hogy önbizalmuk erősödik, megtapasztalják, hogyan kell a különböző helyzeteket kezelni” – tette hozzá Lengyel László.

Emléktábla a fiumei királyi közjegyző tiszteletére

Augusztus 27-én a rijekai tengerparti sétányon dr. Charmant Oszkár fiumei királyi közjegyző tiszteletére állítottak emléktáblát. Az emléktábla-avatáson köszöntőt mondott Navracsics Tibor magyar miniszterelnök-helyettes, közigazgatási és igazságügyi miniszter és Sandra Artuković Kunšt horvát igazságügyi miniszterhelyettes. Az emléktáblánál a HMDK Tengeremléki-fennsíki megyei szervezetének képviselői is koszorúztak. A királyi közjegyző érdemeit hangsúlyozta ünnepi beszédében Navracsics Tibor magyar miniszterelnök-helyettes is, aki kiemelte, hogy „Charmant Oszkár nem csupán a magyar jogász szakma büszkesége, hanem Fiume magyar múltjának s egyben e multikulturális

város kulturális örökségének is része, akire az utókornak méltó módon illik emlékeznie. S köszönettel tartozunk horvát barátainknak, hogy Charmant Oszkár emlékét immár márványtábla hirdetheti Fiumében, pályafutásának oly fontos első állomásán.”

Tankönyv- és taneszközcsomag a magyar elsősöknek

A Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma A horvátországi magyar oktatásért elnevezésű beiskolázási programja során azokat az elsősöket és szüleiket támogatja, akik a magyar tannyelvű iskolák mellett döntöttek. Augusztus 28-án a leendő kisdíákokat egy tankönyveket és taneszközöket tartalmazó csomaggal ajándékozták meg. Az eszéki alkalmi ünnepségen jelen volt Pirityiné Szabó Judit, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium Nemzetpolitikai Államtitkárságának főosztályvezetője is. „Programunknak az a célja, hogy minél több emberben az a meggyőződés alakuljon ki, hogy a magyar oktatásban való részvétel előnynek számít. Ebben segít bennünket többek között a Szülőföldön magyarul anyaországi támogatás, A külhoni magyar óvodák éve és A magyar kisiskolások éve program is. Most pedig egy rövid alkalmi műsor keretében tankönyv- és tanszercsomaggal, valamint egy egyszeri, 300 kúnás támogatással segítjük azoknak a szülőknak az iskolakezdést, akik úgy döntöttek, hogy magyar iskolába íratják be elsős gyermeküket” – nyilatkozta az ünnepség előtt Csapó Nándor, a pedagógusforum elnöke.

Végző búcsú a clevelandi Szent Imre templom plébánosától

A hívők végző búcsú vettek Siklódi Sándor atyától, aki - két és félevesi kényszerű megszakítással - egy negyedszázadon át volt a Vatikán által 2012-ben újranyitott clevelandi Szent Imre templom plébánosa. Siklódi Sándor 1985-től lett az akkor még 350 magyar családot szolgáló clevelandi templom segédplébánosa, majd 1988-tól plébánosa. 66 évesen, július 31-én hunyt el. Az északkelet-ohiói magyarság hitéletében kulcsfontosságú templomot 2010-ben záratta be Richard Lennon clevelandi püspök, anyagi nehézségekre és a hívők és a papok számának csökkenésére hivatkozva. A püspök döntését a Vatikán Klérus Kongregációja tavaly márciusban felülbírálta.

Magyarország újranyitja a Santiago de Chile-i nagykövetségét

Martonyi János külügyminiszter javaslatára a Kormány 2013. augusztus 28-i ülésén döntést hozott a 2009-ben bezárt Santiago de Chile-i magyar nagykövetség újranyitásáról. A Külügyminisztérium haladéktalanul megkezdte az előkészítő munkálatokat annak érdekében, hogy a külképviselet még ebben az évben újraindítsa működését. A nagykövetség újranyitásának célja, hogy a Kormány globális nyitás politikájával összhangban erősödjön hazánk latin-amerikai jelenléte.